

Wsparcie realizacji systemowych działań profilaktycznych w społeczności lokalnej

**Badania ankietowe w szkołach
w Grudziądzu i we Włocławku
w latach 2022 i 2024**

Informacja dla szkół
wraz z projektem porozumienia
pomiędzy szkołą a Fundacją Praesterno

Warszawa, listopad 2022 r.

Zadanie współfinansowane ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych będących w dyspozycji Ministra Zdrowia w ramach konkursu przeprowadzonego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

Spis treści

Informacja o Fundacji Praesterno.....	1
Systemowa profilaktyka uzależnień w społeczności lokalnej. Opis programu.....	3
Zagadnienia prawne łączące się z przeprowadzeniem badań.....	7
Projekt porozumienia ze szkołą.....	11
Zgoda rodziców wraz z informacją o badaniach.....	15
Zgoda ucznia/uczennicy wraz z informacją o badaniach	19
Instrukcja dla osoby prowadzącej badanie w klasie szkolnej	21

Informacija o Fundaciji Praesterno

O Fundacji.

Fundacja Praesterno działa od roku 1994. Od roku 2015 Fundacja jest organizacją pożytku publicznego.

Misją Fundacji jest pomoc defaworyzowanym osobom i grupom społecznym w osiągnięciu dobrostanu fizycznego, psychicznego i społecznego. Fundacja realizuje swoją misję poprzez przeciwdziałanie wszelkim formom i przejawom wykluczenia społecznego lub marginalizacji społecznej, w tym: narkomanii, alkoholizmowi, innym uzależnieniom i przemocy.

Siedzibą statutową Fundacji jest m.st. Warszawa. W 8 miastach w Polsce (w Bielsku-Białej, Bydgoszczy, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Puławach, Radunicy k. Pruszcza Gdańskiego i Wrocławiu) pracują z młodzieżą Ośrodki Profilaktyki Środowiskowej. Natomiast w Warszawie obok biura zarządu Fundacji od roku 2021 działa Instytut Badań i Analiz Społecznych Fundacji Praesterno Im. prof. Stanisława Miki – jednostka organizacyjna Fundacji odpowiedzialna bezpośrednio za realizację przedstawianego Państwu projektu.

Blizsze informacje o Fundacji, jej Zarządzie i realizowanych działaniach znajdziecie Państwo na stronie internetowej Fundacji <https://www.praesterno.pl/> i w załącznikach do niniejszej Informacji.

Sprawozdania merytoryczne i finansowe z działalności Fundacji za lata 2010-2015 znajdziecie Państwo na stronie <https://www.praesterno.pl/sprawozdania/>. Natomiast sprawozdania finansowe i merytoryczne za lata 2016-2021 umieszczone są w internetowej witrynie Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego <https://niw.gov.pl/opp/sprawozdania-opp/>.

Na stronie <https://www.praesterno.pl/referencje/> prezentowane są referencje dla Fundacji ze strony Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii (od roku 2022 – po połączeniu z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – działającego pod nazwą Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom).

Z punktu widzenia przedkładanego projektu badawczego istotne jest to, że Fundacja posiada ogromne doświadczenie zarówno w pracy z młodzieżą, jej opiekunami prawnymi jak i kadrą pedagogiczną i innymi osobami pracującymi na terenie jednostek oświatowych. Fundacja prowadzi oddziaływania profilaktyczne zarówno na terenie szkół jak i w lokalach Ośrodków Profilaktyki Środowiskowej. W ramach tych oddziaływań Fundacja współpracuje rokrocznie z blisko setką szkół na terenie całej Polski. Od kilkunastu lat rokrocznie badaniami ankietowymi służącymi ewaluacji realizowanych oddziaływań profilaktycznych objętych jest ponad 1000 uczniów i uczennic.

Fundacja dysponuje wiedzą, procedurami technicznymi i prawnymi gwarantującymi efektywne przeprowadzenie badań objętych przedkładanym projektem i – co najistotniejsze – bezpieczną procedurą zarówno z punktu widzenia młodzieży jak i interesów placówek oświatowych, na terenie których badania będą realizowane.

Zgodnie z obowiązującymi w Fundacji standardami badania prowadzone będą:

- po akceptacji ankiety badawczej przez Radę KCPU do spraw etyki projektów badawczych;
- za wiedzą właściwego miejscowo Kuratora Oświaty;
- we współpracy z właściwą miejscowo jednostką samorządu terytorialnego;
- zgodnie z przepisami prawa oświatowego;
- po uzyskaniu zgody opiekunów prawnych młodzieży uczestniczącej w badaniach i samej młodzieży;
- zgodnie z zasadami dotyczącymi ochrony danych osobowych.

**Systemowa
profilaktyka uzależnień
w społeczności lokalnej.
Opis programu.**

Cele programu.

Program – planowany na lata 2022-2024 ma na celu:

- opracowanie, pilotażowe wdrożenie oraz ewaluację systemowych działań profilaktycznych w społeczności lokalnej miasta Grudziądz
- opracowanie rekomendacji dotyczących organizowania w społeczności lokalnej działań profilaktycznych o podstawach naukowych i potwierdzonej skuteczności, które wspierać będą prawidłowy rozwój i bezpieczeństwo wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz ograniczać ryzyko występowania zachowań problemowych.

I. Badania planowane w ramach realizacji programu

1. Badania diagnostyczne w społeczności Grudziądza i w kontrolnej społeczności Włocławka:

- 1.1. badania młodzieży (klasy 6 SP oraz I szkół ponadpodstawowych) w zakresie identyfikacji zachowań ryzykownych oraz czynników ryzyka i czynników chroniących związanych z używaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież,
- 1.2. badanie postaw przedstawicieli środowisk szkolnych (dyrektorów, nauczycieli, pedagogów/psychologów) wobec profilaktyki opartej na dowodach naukowych,
- 1.3. badanie postaw mieszkańców wobec działań profilaktycznych,
- 1.4. opracowanie listy organizacji rządowych i pozarządowych zajmujących się profilaktyką
- 1.5. analiza działań profilaktycznych realizowanych w szkołach oraz w społecznościach lokalnych w roku szkolnym 2021/2022.

2. Badania będą w obu społecznościach prowadzone w modelu pre- i posttestowym (badania wstępne i powtórzone badania końcowe):

- 2.1. młodzież szkolna (te same klasy w obu pomiarach) będzie badana w grudniu 2022 roku oraz w październiku 2024 roku; audytoryjne badania w wylosowanych klasach szkolnych polegające na indywidualnym wypełnieniu anonimowego internetowego kwestionariusza z wykorzystaniem osobistego smartfonu.

Badaniami objętych zostanie w pomiarze wstępnym po 40 klas szóstych SP oraz po 40 klas pierwszych szkół ponadpodstawowych w obu miastach.

- 2.2. przedstawiciele środowisk szkolnych będą badani w I kwartale 2023 roku (badania wstępne) i w I kwartale 2024 roku, indywidualnie, z wykorzystaniem ankiety internetowej. W każdym pomiarze badaniami zostanie objętych po ok. 200 respondentów w każdym mieście.
- 2.3. mieszkańcy wezmą udział w badaniach jakościowych realizowanych metodą zogniskowanych wywiadów grupowych.

W każdym mieście przeprowadzone zostaną 4 dyskusje w pomiarze wstępnym (I kwartał 2023 r.) i 4 dyskusje w pomiarze końcowych (I kwartał 2024 roku). Do dyskusji zaproszeni zostaną:

- grupa 1: rodzice uczniów szkół podstawowych (12 osób)
- grupa 2: rodzice uczniów szkół ponadpodstawowych (12 osób)
- grupa 3: reprezentanci aktywnych organizacji pozarządowych działających na rzecz społeczności lokalnej (12 osób)
- grupa 4: autorytety lokalne (12 osób)

- 2.4. opracowanie w 2023 roku w obu miastach listy organizacji rządowych i pozarządowych zajmujących się profilaktyką, aktualizacja listy w roku 2024

- 2.5. analiza działań profilaktycznych realizowanych w szkołach w roku szkolnym 2021/2022. Badania desk research prowadzone w 2023 roku, z wykorzystaniem sprawozdań szkół z realizacji zajęć profilaktycznych.

Analiza działań profilaktycznych realizowanych w szkołach w roku szkolnym 2022/2023 oraz 2023/2024. Badania desk research prowadzone w 2024 roku z wykorzystaniem sprawozdań szkół z realizacji zajęć profilaktycznych

2.6. Replikacja w 2024 roku badań w społeczności Grudziądza i kontrolnej umożliwi:

- ocenę zmian w czasie w zakresie zachowań ryzykownych, czynników ryzyka i czynników chroniących związanych z używaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież,
- ocenę zmian postaw przedstawicieli środowisk szkolnych do profilaktyki opartej na dowodach naukowych oraz mieszkańców wobec działań profilaktycznych.

2.7. Z wyników badań młodzieży, przedstawicieli szkół oraz mieszkańców:

- opracowane zostaną i udostępnione władzom Grudziądza i Włocławka raporty końcowe;
- władze miast otrzymają także:
 - aktualne listy organizacji pozarządowych zajmujących się profilaktyką,
 - raporty z analizy działań profilaktycznych realizowanych w szkołach w latach 2021/2022, 2022/2023 oraz 2023/2024.

3. Produktem finalnym – udostępnionym władzom Grudziądza i Włocławka – będą rekomendacje dotyczące organizowania w społeczności lokalnej działań profilaktycznych o podstawach naukowych i potwierdzonej skuteczności, które wspierać będą prawidłowy rozwój i bezpieczeństwo wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz ograniczać ryzyko występowania zachowań problemowych.

II. Elementy systemowej profilaktyki uzależnień planowane w społeczności lokalnej Grudziądza

1. Opracowanie planu działań profilaktycznych do realizacji w latach 2023-2024 w społeczności grudziądzkiej, zgodnego z aktualną wiedzą i standardami obowiązującymi w profilaktyce, uwzględniającego Programy Rekomendowane w Systemie Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego.
2. Przeprowadzenie szkoleń dla nowych realizatorów Programów Rekomendowanych włączonych do planu działań w latach 2023-2024.
3. Opracowanie i przeprowadzenie szkolenia nt. wspierania systemowych działań profilaktycznych opartych na dowodach naukowych poprzez środki masowego przekazu oraz koalicję współpracujących ze sobą osób i instytucji.
4. Promowanie projektu systemowych działań profilaktycznych, w tym stworzenie i prowadzenie portalu internetowego dla mieszkańców i specjalistów poświęconego systemowym działaniom profilaktycznym w społeczności lokalnej oraz upowszechnianiu wiedzy naukowej z zakresu profilaktyki.
5. Przeprowadzenie ogólnopolskiej konferencji podsumowującej realizację projektu.
6. Opracowanie rekomendacji dotyczących organizowania w społeczności lokalnej działań profilaktycznych o podstawach naukowych i potwierdzonej skuteczności, które wspierać będą prawidłowy rozwój i bezpieczeństwo wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz ograniczać ryzyko występowania zachowań problemowych.

III. Przewidywane rezultaty realizacji projektu:

1. Opracowanie – w oparciu o przeprowadzone badania empiryczne w społeczności Grudziądza i Włocławka:
 - 1.1. diagnozy sytuacji w zakresie zachowań ryzykownych, czynników ryzyka i czynników chroniących związanych z używaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież oraz zmian analizowanych parametrów w czasie,
 - 1.2. diagnozy postaw przedstawicieli środowisk szkolnych (dyrektorów, nauczycieli, pedagogów/psychologów) do profilaktyki opartej na dowodach naukowych oraz zmiany ich postaw w czasie,

- I.3. diagnozy postaw mieszkańców wobec działań profilaktycznych oraz zmiany postaw mieszkańców w czasie,
 - I.4. bazy działań profilaktycznych realizowanych w szkołach oraz w społecznościach lokalnych w latach 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024,
 - I.5. bazy organizacji rządowych i pozarządowych zajmujących się profilaktyką wraz z aktualizacją bazy.
2. Przygotowanie nowych realizatorów profilaktycznych programów rekomendowanych.
 3. Opracowanie projektu wprowadzenia w społeczności lokalnej systemowych rozwiązań w zakresie profilaktyki używania substancji psychoaktywnych przez młodzież, identyfikacja czynników ułatwiających i utrudniających wprowadzenie systemowych rozwiązań.
 4. Promocja i upowszechnienie w społeczności Grudziądza systemowych działań profilaktycznych w społeczności lokalnej oraz wiedzy naukowej z zakresu profilaktyki poprzez:
 - 4.1. uruchomienie portalu internetowego,
 - 4.2. przeszkolenie reprezentantów mediów lokalnych, reprezentantów władz i instytucji zajmujących się lokalną polityką społeczną

**Zagadnienia
prawne łączące się
z przeprowadzeniem
badań**

Zagadnienia prawne łączące się z przeprowadzeniem badań.

A. Możliwość przeprowadzenia badania na terenie placówki oświatowej przez organizację pozarządową.

Planowane badania mieszczą się w zakresie działań statutowych Fundacji Praesterno, będącej organizacją pozarządową i organizacją pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Możliwość podjęcia oddziaływań przez organizacje pozarządowe na terenie placówek oświatowych reguluje art. 86 ust. 1-3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* w brzmieniu:

„1. W szkole i placówce mogą działać, z wyjątkiem partii i organizacji politycznych, stowarzyszenia i inne organizacje, a w szczególności organizacje harcerskie, których celem statutowym jest działalność wychowawcza albo rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły lub placówki.

2. Podjęcie działalności w szkole lub placówce przez stowarzyszenie lub inną organizację, o których mowa w ust. 1, wymaga uzyskania zgody dyrektora szkoły lub placówki, wyrażonej po uprzednim uzgodnieniu warunków tej działalności oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii rady szkoły lub placówki i rady rodziców.

3. W szkołach i placówkach, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 83 ust. 6, oraz w szkołach i placówkach, w których nie utworzono rady szkoły lub placówki, nie stosuje się wymogu uzyskania pozytywnej opinii odpowiednio rady szkoły lub placówki i rady rodziców, o których mowa w ust. 2.”

B. Zgoda rodziców.

Zagadnienie konieczności uzyskania zgody rodziców osób niepełnoletnich na udział w badaniach społecznych prowadzonych na terenie placówki oświatowej jest w doktrynie prawa – wobec przytoczonej treści art. 86 ust. 1-3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* – sporne. Przedkładany projekt zakłada jednak w tym obszarze najwyższe standardy, planując:

- procedurę zapoznania rodziców osób niepełnoletnich z założeniami projektu jako całości,
- celami badawczej części projektu i ankietą badawczą,
- konieczność wyrażenia przez rodziców zgody na uczestnictwo osób niepełnoletnich jako niezbędnej przesłanki tego uczestnictwa.

C. Zgoda niepełnoletnich osób badanych.

Uzyskanie zgody niepełnoletnich osób badanych nie jest wymogiem prawnym (w odróżnieniu np. od konieczności uzyskania takiej zgody od osoby małoletniej, która ukończyła 16 lat, na zabieg medyczny). Mając jednak na względzie chęć zapewnienia świadomej zgody osób badanych na uczestnictwo w badaniach przedkładany projekt zakłada uzyskanie zgody jako niezbędnej przesłanki uczestnictwa uczniów w badaniach.

D. Anonimowość. RODO.

W trakcie działań przygotowujących rozpoczęcie bezpośredniej fazy badawczej zbierane będą dane osobowe rodziców osób uczestniczących w badaniach (imię i nazwisko) i samych osób uczestniczących w badaniach (imię, nazwisko). Uzasadnionym celem zbierania tych danych jest pozyskanie zgód na udział w badaniach opisanych wyżej w punktach B i C.

Zbierane dane nie są w najmniejszym stopniu nadmiarowe w stosunku do zakładanego i uzasadnionego celu ich zbierania. Dane będą uzyskiwane w formie papierowej i przechowywane przez Fundację do 31.12.2029 roku, co jest uzasadnione interesem prawnym Fundacji (administratora danych) wynikającym z treści umowy o realizację zadania publicznego zawartej przez Fundację z KCPU. W zakresie ochrony tych danych (które nie są danymi szczególnie wrażliwymi) Fundacja stosować będzie zwykle obowiązujące w niej procedury. Możliwe jest także rozwiązanie wariantowe, w którym obowiązek zebrania danych niezbędnych do uzyskania zgód na udział w badaniach powierzony zostanie szkołom, do których częściej osoby badane. Wówczas to te szkoły staną się administratorami danych osobowych i będą odpowiedzialne za ich ochronę.

Anonimowość badań na poziomie ich realizacji zapewnia procedura anonimizacji ankiet i przeprowadzenie badań na platformie PROFITEST (<https://profitest.pl>). Numer IMEI i numer IP smartfonu bądź komputera wykorzystywanego przez osobę uczestniczącą w badaniach nie jest zapisywany (rejestrowany) w części systemu dostępnej dla Fundacji, co zapewnia respondentom pełną anonimowość. Z punktu widzenia ochrony danych osobowych osób uczestniczących bezpośrednio w fazie badawczej istotny jest fakt, że dane takie nie będą przez realizatora badań zbierane.

Rozpatrując – jedynie ze względu ostrożności – zagadnienie, czy adres IP urządzenia wykorzystywanego przez respondenta stanowi czy nie dane osobowe, należy się odwołać do interpretacji Głównego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, zawartej na stronie internetowej GODO https://archiwum.gido.gov.pl/319/id_art/2258/j/pl (dostęp 12.10.2022), zgodnie z którą adres IP będzie uznawany za dane osobowe jedynie wówczas, gdy podmiot przetwarzający adres IP ma jednocześnie dostęp do danych łączących adres IP z innymi danymi identyfikującymi osobę. Fundacja nie będzie w posiadaniu ani adresu IP, ani dostępu do danych łączących adres IP z innymi danymi identyfikującymi osobę. Natomiast operator platformy PROFITEST – będący w zakresie badań podwykonawcą Fundacji – wprawdzie będzie mieć dostęp do adresu IP osoby biorącej udział w badaniach, ale nie będzie miał dostępu do danych łączących adres IP z innymi danymi identyfikującymi osobę.

E. Forma zawarcia Porozumienia pomiędzy Fundacją Praesterno a Szkołą.

W załącznikach do niniejszej Informacji znajduje się projekt Porozumienia pomiędzy Fundacją a Szkołą, określającego wzajemne uprawnienia i obowiązki Stron.

Polskie prawo nie nakłada wymogu zachowania szczególnej formy prawnej dla ważności umów i porozumień o charakterze proponowanego Porozumienia.

W związku z powyższym – i mając na względzie chęć należytego zabezpieczenia interesów Stron przedkładanego Porozumienia – Fundacja Praesterno proponuje przy zawieraniu porozumienia zachowanie formy dokumentowej, w której jedna bądź obie Strony Porozumienia składają na elektronicznej wersji dokumentu podpisy elektroniczne, bądź też jedna Strona składa na elektronicznej wersji dokumentu podpis elektroniczny, a druga – po wydrukowaniu dokumentu zawierającego treść Porozumienia i elektroniczny podpis drugiej Strony – podpisuje go ręcznie (forma hybrydowa zachowania dokumentowej formy).

W praktyce będzie to oznaczać, że dokument zawierający treść Porozumienia zostanie podpisany elektronicznie (za pomocą tzw. zwykłego podpisu elektronicznego E-PUAP) przez członków Zarządu reprezentujących Fundację i przekazany Szkole za pośrednictwem poczty elektronicznej. Osoba bądź osoby reprezentujące Szkołę będą miały do wyboru dwie opcje: albo wydrukowanie dokumentu zawierającego treść Porozumienia, podpisanie go ręcznie i odesłanie na adres biura Fundacji, albo podpisanie dokumentu wybraną formą podpisu elektronicznego i odesłanie dokumentu na adres Fundacji pocztą elektroniczną.

Ostateczna forma zawarcia Porozumienia – uwzględniająca możliwości techniczne i preferencje Szkół – zostanie ustalona po spotkaniach Dyrektorów Szkół uczestniczących w badaniach we Włocławku i Grudziądzu z przedstawicielami Fundacji Praesterno.

Projekt porozumienia ze szkołą

Porozumienie

w sprawie zasad współpracy przy realizacji programu pod nazwą „Wsparcie realizacji systemowych działań profilaktycznych w społeczności lokalnej”.

zawarte w dniu ____ listopada 2022 roku w _____ pomiędzy

Szkołą _____
(nazwa, numer i adres szkoły)

reprezentowaną przez _____,
(imię, nazwisko, stanowisko)

zwaną dalej „Szkołą” bądź „Stroną”,

a

Fundacją Praesterno z siedzibą w Warszawie, siedziba statutowa: ul. Czerniakowska 26a lokal 5; 00-714 Warszawa, siedziba biura (adres dla korespondencji): ul. Widok 22 lokal 30, 00-023 Warszaw, wpisaną do rejestru Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej za numerem 0000190130, reprezentowaną przez członków Zarządu Tomasza Kowalewicz i Jana Latkowskiego, zwaną dalej „Fundacją” bądź „Stroną”

o treści przewidzianej w następujących punktach i paragrafach:

Zważywszy, iż:

- a. Fundacja realizuje we współpracy z jednostką samorządu terytorialnego – właściwą miejscowo ze względu na siedzibę Szkoły – zlecone przez Skarb Państwa – Ministra Zdrowia zadanie publiczne pod nazwą „Wsparcie realizacji systemowych działań profilaktycznych w społeczności lokalnej” zwane dalej „Zadaniem”;
- b. częścią Zadania jest przeprowadzenie na terenie Szkoły w latach 2022 i 2024 ankietowych badań młodzieży, zwanych dalej „badaniami”;
- c. ankietę mająca być wykorzystana w badaniach, zwana dalej „ankietą”, uzyskała akceptację Rady KCPU do spraw etyki projektów badawczych;
- d. Fundacja poinformowała o fakcie prowadzenia badań Kuratora Oświaty właściwego miejscowo ze względu na siedzibę Szkoły;
- e. Fundacja przedstawiła Szkole dokument po nazwę „Wsparcie realizacji systemowych działań profilaktycznych w społeczności lokalnej. Badania ankietowe w szkołach w Grudziądzu i we Włocławku w roku 2022 i roku 2024. Informacja dla szkół wraz z projektem porozumienia pomiędzy szkołą a Fundacją Praesterno” zawierającym informację o Fundacji, zadaniu, w tym o badaniu w zakresie umożliwiającym Szkole świadome podpisanie niniejszego Porozumienia.
- f. Fundacja oświadcza, iż przy realizacji Zadania kierować się będzie w pierwszej kolejności dobrem i bezpieczeństwem uczennic i uczniów biorących udział w realizacji Zadania oraz dbałością o dobre imię Szkoły, stosując w tym zakresie najwyższe standardy zawodowe. Realizatorzy Zadania będą w powyższym zakresie zobowiązani stosować się w pierwszej kolejności do zasad wyni-

kających z prawa oświatowego, wewnętrznych regulacji szczególnych obowiązujących w Szkole (np. regulaminy itp.) oraz wskazówek Dyrekcji Szkoły.

Strony postanawiają, co następuje:

§ 1.

Fundacja zaprasza Szkołę do wzięcia udziału w latach 2022 i 2024 w realizacji Zadania, a Szkoła wyraża zgodę na wzięcie udziału w realizacji Zadania poprzez przeprowadzenie badania z wykorzystaniem Ankiety w wylosowanych klasach.

§ 2.

Do zadań Szkoły należeć będzie:

- 2.1. dopełnienie obowiązków wynikających z art. 86 ust. 1-3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (uzyskanie pozytywnej opinii rady szkoły lub placówki i rady rodziców);
- 2.2. akceptacja wylosowanych przez Fundację do badań klas, zwanych dalej „klasą”;
- 2.3. powielenie i rozkolportowanie wśród rodziców/opiekunów/opiekunek prawnych młodzieży dostarczonych przez Fundację wzorów dokumentu „Zgoda na udział w badaniach wraz z informacją dla rodziców o projekcie badawczym dotyczącym profilaktyki zachowań ryzykownych młodzieży” w ilości odpowiadającej ilościom uczniów i uczennic w klasie;
- 2.4. powielenie i rozkolportowanie wśród uczennic i uczniów uczęszczających do klasy dostarczonych przez Fundację wzoru dokumentu „Zgoda uczennicy/ucznia na udział w projekcie badawczym” w ilości odpowiadającej ilościom uczniów i uczennic w klasie;
- 2.5. udostępnienie w uzgodnionym z Fundacją terminie w roku 2022 i 2024 sali lekcyjnej lub pracowni komputerowej do przeprowadzenia badania w trakcie godziny wychowawczej w klasie lub innej godziny wskazanej przez Szkołę;
- 2.6. wyznaczenie osoby bądź osób do przeprowadzenia badań.

§ 3.

Do zadań Fundacji należeć będzie:

- 3.1. zapewnienie zgodności działań z obowiązującymi przepisami prawa, w tym prawa oświatowego i zasadami ochrony danych osobowych;
- 3.2. przekazanie wyznaczonej przez szkołę osobie realizującej badania pisemnej instrukcji „Instrukcja dla osoby prowadzącej badania w klasach szkolnych. Badania ankietowe w społeczności lokalnej dotyczące zachowań ryzykownych młodzieży”;
- 3.3. zapewnienie anonimowości realizowanych badań;
- 3.4. stosowanie się do wskazówek Dyrekcji Szkoły i przeprowadzenie badań z dołożeniem starań do jak najmniejszego zakłócenia pracy Szkoły.

§ 4.

Wszelkie zmiany Porozumienia wymagają dla swej ważności formy pisemnej.

Niniejsze Porozumienie sporządzono w 2 egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.

SZKOŁA

FUNDACJA

**Zgoda rodziców
wraz z informacją
o badaniach**

Zgoda na udział w badaniach wraz z informacją dla rodziców o projekcie badawczym dotyczącym profilaktyki zachowań ryzykownych młodzieży

Fundacja Praesterno zwraca się do Pani/Pana się z **prośbą o udzielenie zgody na udział syna/córki w innowacyjnym projekcie badawczym realizowanym przez Fundację**. Jeśli Pani/Pan wyrazi zgodę Fundacja – mając na względzie chęć zapewnienia świadomego i dobrowolnego uczestnictwa młodzieży w badaniach – zwróci się także z prośbą o wyrażenie zgody przez Pani/Pana córkę/syna.

Poniżej przedstawiamy kluczowe informacje na temat tego projektu.

Realizatorką badań jest Fundacja Praesterno, organizacja pożytku publicznego wpisana w Krajowym Rejestrze Sądowym za numerem 0000190130, z siedzibą w Warszawie, biuro: ul Widok 22 lokal 23, 00-023 Warszawa. Badania są prowadzone na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom we współpracy z Urzędem Miasta Grudziądz i Urzędem Miasta Włocławka. Na przeprowadzenie badań – zgodnie z ustawą o oświacie – Fundacja uzyskała już zgodę Dyrektorki/Dyrektora szkoły i działającej na terenie szkoły Rady Rodziców.

Cel

Opracowanie rekomendacji dotyczących organizowania w społeczności lokalnej działań profilaktycznych, które z jednej strony wspierają prawidłowy rozwój i bezpieczeństwo wśród dzieci i młodzieży szkolnej, a z drugiej strony ograniczają ryzyko występowania zachowań problemowych.

Uzasadnienie

Jak pokazują doświadczenia specjalistów z różnych krajów, podejście oparte na współpracy ludzi i instytucji, które pracują na rzecz młodzieży, jest dobrym sposobem rozwiązywania takich problemów społecznych jak używanie substancji psychoaktywnych i inne zachowania problemowe młodzieży. Mamy nadzieję, że wyniki badań przyczynią się do wspierania zdrowego rozwoju oraz ochrony młodzieży przed różnymi zagrożeniami w okresie dorastania. Wyniki tych badań mogą mieć także duże znaczenie dla właściwego ukierunkowania działań profilaktycznych prowadzonych na poziomie całego miasta i wypracowania w tym zakresie modelowych rozwiązań możliwych do upowszechnienia w kraju.

Planowane działania

Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom i Fundacja Praesterno oraz władze Grudziądz i Włocławka podjęły współpracę w celu realizacji pilotażowego projektu, w ramach którego w obu miastach będą prowadzone badania pozwalające oszacować rozpowszechnienie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży oraz określić, jakie czynniki zmniejszają a jakie zwiększają ryzyko używania substancji psychoaktywnych. Wyniki badań będą służyły opracowaniu kierunków działań profilaktycznych i ocenie ich skuteczności.

Schemat badania

Anonimowe badania ankietowe planowane są w grudniu 2022 roku i pod koniec roku 2024. Do udziału w nich zapraszamy w roku 2022 uczniów i uczennice klas szóstych szkół podstawowych oraz uczniów i uczennice klas pierwszych szkół ponadpodstawowych z Grudziądz i Włocławka. Anonimowa ankieta – umieszczona w Internecie – będzie wypełniana przez młodzież z wykorzystaniem ich smartfonów, a w razie braku takiego urządzenia z wykorzystaniem komputera pozostającego w dyspozycji szkoły.

Chcemy także dowiedzieć się, jak zmienia się wraz z wiekiem rozpowszechnienie zachowań ryzykownych i ich uwarunkowania. Dlatego uczniowie i uczennice z aktualnych klas 6 SP oraz z klas I szkół ponadpodstawowych proszone i proszeni będą o ponowny udział w badaniach za dwa lata, w 2024 roku.

Dobrowolność udziału dziecka

Osoba biorąca udział w badaniu będzie mogła odmówić udziału w badaniu przed jego rozpoczęciem, zrezygnować w trakcie lub nie udzielić odpowiedzi na konkretne pytania.

Gwarancja poufności i anonimowości

Gwarantujemy ochronę danych osobowych uczestniczek i uczestników badania. Ankieta jest anonimowa i wypełniana przez Internet. Odpowiedzi będą wykorzystane jedynie w zbiorczych analizach, wyniki będą opisywane z zachowaniem nie tylko anonimowości indywidualnej osób biorących udział w badaniu, ale także z zachowaniem anonimowości ich klasy i szkoły.

Standardy etyczne

Fundacja Praesterno gwarantuje przeprowadzenie badań z zachowaniem wysokich standardów etycznych. Projekt badań został pozytywnie zaopiniowany przez Radę ds. Etyki Badań KPCU.

Informacje dodatkowe

Jeśli chcieliby Państwo uzyskać więcej informacji na temat całego projektu, któregoś z jego elementów, swoich lub dziecka praw związanych z badaniami, prosimy o kontakt z przedstawicielem zespołu badawczego: Tomaszem Kowalewiczem, członkiem Zarządu Fundacji Praesterno, tel. 601 311 454, e-mail tomasz.kowalewicz@praesterno.pl. Ankieta badawcza jest umieszczona w Internecie.

Ponadto, w sekretariacie szkoły, do której uczęszcza Pani/Pana dziecko, możecie Państwo uzyskać wgląd do ankiety i zawartych w niej pytań.

Szanujemy prawo rodziców do uzyskiwania informacji i decydowania o wszystkim tym, co w szkole wykracza poza rutynową edukację. Nie ukrywamy przy tym, że zgoda na udział w badaniach jest dla nas bardzo ważna. Każda odmowa ogranicza bowiem rzetelność i kompletność uzyskiwanych wyników i ich wartość.

Mamy nadzieję, że akceptujecie Państwo udział dziecka w tych badaniach. Prosimy o potwierdzenie zgody podpisem (poniżej). Zgoda zostanie przekazana przez Pani/Pana dziecko wychowawcy klasy.

Z wyrazami szacunku,
koordynator programu

✂ _____

Ja, niżej podpisana/y _____,

wyrażam zgodę na udział mojej córki/mojego syna

(imię i nazwisko dziecka) _____

w badaniu ankietowym, w ramach projektu dotyczącego profilaktyki zachowań ryzykownych młodzieży w społeczności lokalnej.

Miejsce, data

Podpis

**Zgoda ucznia/
uczennicy
wraz z informacją
o badaniach**

Zgoda uczennicy/ucznia na udział w projekcie badawczym

Zapraszamy Cię do udziału w anonimowych badaniach ankietowych planowanych w grudniu 2022 roku i powtarzanych pod koniec roku 2024.

Schemat badania

Badania będą prowadzone wśród uczennic i uczniów klas szóstych szkół podstawowych oraz uczennic i uczniów klas pierwszych szkół ponadpodstawowych z Grudziądza i Włocławka.

Anonimowa ankieta – umieszczona w Internecie – będzie wypełniana przez młodzież z wykorzystaniem ich smartfonów, a w razie braku takiego urządzenia z wykorzystaniem komputera pozostającego w dyspozycji szkoły.

Chcemy także dowiedzieć się, jak zmienia się wraz z wiekiem rozpowszechnienie zachowań ryzykownych i ich uwarunkowania. Dlatego uczennice i uczniowie z aktualnych klas 6 SP oraz z klas I szkół ponadpodstawowych proszeni będą o ponowny udział w badaniach za dwa lata, w 2024 roku. Przed powtórными badaniami rodzice i uczniowie zostaną ponownie poproszeni o wyrażenie zgody na udział w nich uczniów.

Gwarancja poufności i anonimowości

Ankieta jest wypełniana przez Internet. Gwarantujemy uczestnikom badania pełną anonimowość i ochronę danych osobowych. Uczestnicy badania nie podpisują ankiet imieniem ani nazwiskiem. Odpowiedzi są objęte tajemnicą i będą wykorzystane jedynie w zbiorczych analizach, wyniki będą opisywane z zachowaniem nie tylko anonimowości indywidualnej uczennic i uczniów, ale także z zachowaniem anonimowości ich klasy i szkoły. Oznacza to, że nikt ze szkoły, ani rodzice nie będą mieli dostępu do odpowiedzi udzielanych przez uczennice i uczniów. Nie będą też mieli dostępu do odpowiedzi uczennic i uczniów danej szkoły lub klasy.

Dobrowolność udziału uczestnika/uczestniczki

Każdy osoba zaproszona do wzięcia udziału w badaniach będzie mogła odmówić udziału w badaniu przed jego rozpoczęciem, zrezygnować w trakcie lub nie udzielić odpowiedzi na konkretne pytania.

Jeśli Twój rodzic/opiekun zaakceptował Twój udział w tym projekcie, prosimy Cię, żebyś wyraził/a zgodę na udział w badaniach, wypełniając poniższy formularz i przekazał go wychowawcy klasy.

✂ _____

Ja, niżej podpisana/y _____,

wyrażam zgodę na udział w badaniu ankietowym, w ramach projektu dotyczącego profilaktyki zachowań ryzykownych młodzieży w społeczności lokalnej.

Miejsce, data

Podpis uczennicy/ucznia

Instrukcja dla osoby prowadzącej badanie w klasie szkolnej

Szanowna Pani, Szanowny Panie,

niniejsza instrukcja ma na celu ujednoczenie sposobu zbierania danych ankietowych od uczennic i uczniów (zwanych dalej „osobami badanymi”) we wszystkich szkołach biorących udział w projekcie. Takie ujednoczenie zbierania danych jest jednym z podstawowych warunków metodologicznych w badaniach ankietowych i zapewnia porównywalność danych zebranych w różnych szkołach.

Badania są prowadzone w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych Grudziądza i Włocławka.

Bardzo prosimy Panią/Pana aby:

I. Przed rozpoczęciem badania

- a. zebrać od osób badanych formularze zgód rodziców i uczniów (załącznik). Zakwalifikować do badań jedynie te osoby badane, których rodzice wyrazili zgodę na udział dziecka w badaniach i jednocześnie same osoby badane wyraziły zgodę na udział w badaniach składając podpis w formularzu.
- b. upewnić się, że osoby badane dysponują smartfonami umożliwiającymi wypełnianie ankiety internetowej. W tym celu proszę podać link do ankiety testującej i poprosić o sprawdzenie, czy smartfony poprawnie działają na internetowej platformie. Osobom badanym, które nie dysponują smartfonami lub nie łączą się poprawnie z platformą należy umożliwić wypełnienie ankiety z wykorzystaniem komputera stacjonarnego lub laptopa. Jeśli istnieje taka możliwość należy całej klasie udostępnić pracownię komputerową, pod warunkiem jednoosobowych dostępu do komputerów (ewentualnie można podzielić klasę na grupy o liczebnościach równych ilości komputerów i przeprowadzić badania sukcesywnie w tych grupach).

2. Gdy osoby badane będą już w klasie, powiedzieć im lub przeczytać poniższe fragmenty tekstu:

- a. Dzień Dobry! Nazywam się _____ (jeśli uczniowie nie znają Pani/Pana). Prowadzę badania, które są realizowane w szkołach w Grudziądzu i Włocławku. Proszę Was o udzielenie odpowiedzi na pytania zawarte w ankiecie internetowej, do której za chwilę podam link.
- b. **Celem badań** jest zebranie informacji na temat stylu życia młodzieży szkolnej, zachowań ryzykownych i problemów, jakich młodzież doświadcza. Te informacje będą służyły opracowaniu planu działań profilaktycznych, aby chronić młodzież przed zagrożeniami.
- c. Za dwa lata zostaniecie poproszeni o wypełnienie podobnej ankiety. Pozwoli to sprawdzić, co w waszym życiu zmieniło się przez ten czas. Dlatego przed rozpoczęciem udzielania odpowiedzi na pytania jesteście proszeni w ankiecie o utworzenie indywidualnego kodu, który umożliwi identyfikację ankiet wypełnianych przez jedną osobę teraz i za dwa lata. Dzięki temu indywidualnemu kodowi będzie można połączyć ankiety jednej osoby bez proszenia o podawanie imienia i nazwiska.
- d. **Realizatorzy gwarantują pełną anonimowość** uczestników badania. Dlatego ankiet nie podpisujemy imieniem ani nazwiskiem. Wasze indywidualne odpowiedzi są objęte tajemnicą. Wszystkie odpowiedzi będą wykorzystane jedynie do zbiorczych analiz statystycznych, a wyniki będą opisywane z zachowaniem anonimowości indywidualnej nie tylko osób badanych, ale także klasy i szkoły. Oznacza to, że nikt ze szkoły, ani rodzice nie będą mieli dostępu do udzielonych przez Was odpowiedzi
- e. **Każdy ma prawo odmówić udziału w badaniu** przed jego rozpoczęciem, zrezygnować w trakcie lub nie udzielić odpowiedzi na konkretne pytania. Jeśli ktoś nie chce uczestniczyć w badaniach może w ogóle nie wypełniać ankiety. Jednak bardzo zależy nam na uczestniczeniu każdego z Was. Brakujące odpowiedzi bardzo obniżają wartość prowadzonych badań.

Bardzo prosimy o szczerze odpowiedzi na wszystkie pytania. To nie jest test, nie ma ani dobrych ani złych odpowiedzi. Dlatego prosimy o samodzielne wypełnianie ankiety, niepodglądanie jak pracują koleżanki i koledzy. Proszę też, żeby nie prowadzić rozmów w trakcie badania.

- f. Zanim zaczniecie odpowiadać na pytania, utwórzcie zgodnie z instrukcją w ankiecie swój indywidualny kod. Dzięki temu kodowi pozostaniecie anonimowi – nikt nie będzie znał imion i nazwisk osób wypełniających ankietę. Za 2 lata zostaniecie poproszeni o wypełnienie drugiej ankiety, do której trzeba będzie utworzyć i wpisać jeszcze raz ten sam kod, żeby było wiadomo, że obie ankiety są od tej samej osoby.

Wyjaśniam, jak utworzyć indywidualny kod:

- Najpierw trzeba wpisać drugą literę imienia taty [___]. Jeśli ktoś nie zna imienia taty niech wpisze „Z”.

- Teraz trzeba wpisać dzień swojego urodzenia |_|_|. Jeśli wypada on przed dziesiątym, proszę wpisać na pierwszym miejscu „0”. Na przykład 03, 07 itp.
 - W kolejnym wierszu proszę wpisać trzecią literę imienia mamy |_|_|. Jeśli ktoś nie zna imienia mamy niech wpisze „S”.
 - I w ostatnim wierszu proszę wpisać trzecią literę swojego imienia |_|_|.
 - A teraz proszę w przeznaczonym na to miejscu wpisać cały utworzony indywidualny kod.
- g. **Jak udzielać odpowiedzi na pytania ankiety?** Odpowiedzi udzielamy klikając przy tej, która jest ci najbliższa (najlepiej opisuje Ciebie lub to co sądzisz). W przypadku większości pytań zaznaczamy tylko jedną odpowiedź spośród kilku możliwych. Są jednak czasem wyjątki, gdzie można zaznaczyć więcej odpowiedzi. W takiej sytuacji jest podpowiedź, że można udzielić więcej odpowiedzi niż jednej.
- h. W przypadku pomyłki w odpowiedzi wystarczy kliknąć właściwą, a błędne zaznaczenie zniknie.
- i. Jeśli będziecie chcieli o coś zapytać w związku z wypełnianiem tej ankiety, proszę podnieść rękę i zaczekać aż podejdę. Kiedy skończycie wypełniać ankietę, proszę przejrzeć ją i sprawdzić, czy nie opuściliście jakiegoś pytania.
- j. Po wypełnieniu ankiety proszę sprawdzić, czy nie ma pomyłek, czy zaznaczono płeć i wpisano datę urodzenia. Na końcu proszę kliknąć napis „Dalej”, a ankietę zostanie wysłana do centralnej bazy i usunięta z waszego urządzenia.
- k. **Zapytać, czy są jakieś pytania.**

3. W trakcie wypełniania ankiet:

- a. Osoby badane mogą zwracać się do Pani/Pana z różnymi pytaniami dotyczącymi sposobu wypełniania ankiety. Dlatego też prosimy o uważne zapoznanie się z treścią ankiety przed rozpoczęciem badań. Na pytania osób badanych dotyczące znaczenia użytych w ankiecie słów, proszę udzielać odpowiedzi „tak jak to sam rozumiesz” lub „tak, jak Ci się wydaje” i nie sugerować odpowiedzi. W przypadku trudności z wyborem określonej odpowiedzi, prosimy o zakreślenie tej, która jest lepsza zdaniem pytającego od innych.
- b. Należy zadbać o wyeliminowanie potencjalnych czynników zakłócających: np. nadmierny hałas, porozumiewanie się osób badanych.

4. Internetowe sprawozdanie prowadzącego badania.

Po zakończeniu badań w konkretnej klasie prowadzący wypełnia internetowe sprawozdanie zawierające m.in. pytania o:

1. Liczbę uczennic i uczniów zapisanych w badanej klasie (znajdujących się na liście w dzienniku danej klasy)
2. Liczbę osób badanych obecnych w czasie badania
3. Liczbę odmów rodziców lub osób badanych
4. Swoje imię i nazwisko
5. Pytanie otwarte: ewentualnie – zakłócenia w przebiegu badania

Jeżeli ma Pani/Pan jakieś pytania lub wątpliwości związane z prowadzeniem badania, prosimy o kontakt z **Tomaszem Kowalewiczem, koordynatorem programu;**

tel. 601 311 454, e-mail: tomasz.kowalewicz@praesterno.pl

**Dziękujemy za pomoc
i współpracę**

FUNDACJA PRAESTERNO

@ biuro@praesterno.pl

🌐 www.praesterno.pl

